

ENSZ KONFERENCIA AZ EMBERI KÖRNYEZETRŐL

Környezeti szempontok a természeti erőforrások gazdálkodásában

/Kivonat/

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET KÖNYVTÁRA	
93/2019	
	4/2.

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2018

Az integrált erőforrás gazdálkodás egy megközelítése

1./ Az emberi létkörülmények fenntartásának és fejlesztésének elkerülhetetlen eszköze az, hogy az ember a természeti erőforrásokat felhasználja. Ámde az embernek a természeti erőforrások felhasználása során a nemrég mult időkig nem voltak olyan észrevételeik és megállapításaik - még kevésbé kiértékelései és felmérései - saját cselekedetei hatásairól a jólétére vonatkozóan, sőt még magukra az erőforrásokra vonatkozóan sem. Történelmileg szemlélve az eseményeket, a világ számos részén előfordult, hogy a talajokat kimerítették, az erdőket kivágták és az óceánokat és tavakat arra használták fel, hogy az emberi hulladékokat azokba sülyesztették. Mi az oka mindezek alapján annak, hogy a környezeti szempontok tekintetében a természeti erőforrásokra vonatkoztatva, mind használatuk, mind a velük való gazdálkodás esetét figyelembe véve az utóbbi időkben nagyobb méretű nemzeti és nemzetközi aggodalom mutatkozik?

2./ Amit ezen a területen ujnak nevezhetünk, az a világ erőforrás igényének nagysága, és ennek következtében a környezetre mint egészre kifejtett hatása az új ok és okozati összefüggések alapján. Ez a nagyobb igény eddig nem fordult népesség növekedésen, gyorsan emelkedő jövedelmeken és egy főre eső igényeken alapul, melyeket - a tudományos és műszaki fejlődés még növel - olyan igényeket támaszt a természeti rendszerekkel szemben, melyek túlhaladhatják képességeik kapacitását. Mindezek eredményeként megállapíthatjuk:

a./ a környezet hatása olyan mértékű, illetőleg a környezetre gyakorolt hatás, hogy a kérdés indokoltan vetődhet fel, hogy vajon bolygónk életfenntartó rendszere nem károsodik-e megjavíthatatlanul;

b./ a világ egyes részein, különösen ahol a fogyasztók jobban informáltak a fejlettebb közlések révén és jobban ellátottak a bőség emelkedő szintje alapján, növekvő aggodalom jelentkezik, hogy az igény - bizonyos erőforrások esetében - túlhaladhatja a rendelkezésre álló készleteket.

3./ Mindaddig, míg az ember termelő tevékenységének volumene és természete kismértékű volt, a környezet - összehasonlításként - eléggé nagy volt ahhoz, hogy képes legyen asszimilálni a termelés és a fogyasztás hulladék termékeit. A gazdasági rendszereket általában legnagyobb részükben csatornaszerűen építették fel az erőforrásokra, azok termelékeny felhasználására, anélkül, hogy figyelembe vették volna a használt tárgyak és a hulladék anyagok áramlását. A legtöbb országban a gazdasági kezdeményezéseket valójában olyan szerkezetben hozták létre, hogy elrendezésüket maximalizálják a levegőn, a vízben, vagy egyéb kommunális erőforrásokban. Most mikor a nyílt hozzáférhetőség azt eredményezte, hogy túlértékeltek ezeknek az erőforrásoknak az asszimiláló képességét, új kezdeményezéseket hívtak segítségül a szokványos kezdeményezési szerkezetek módosítására, oly módon, hogy ebből egy eszközt nyerjenek a szennyeződések csökkentésére. A környezeti behatások mértékének egy térbeni dimenziója is van. A nemzeti országhatárok ritkán alkotnak határokat a szennyező anyagok mozgása előtt. Azok az emberek, akik valamilyen víz, vagy levegő szennyező forrásból folyó mentén, vagy szélmentén lefelé állnak, közvetlenül érintettek, és az ily módon érintett távolságok gyakran jelentősek. Továbbá a nemzeti törvényhozáson kívül eső területeken található ilyen források, mint az óceánok, egyre nagyobb mértékben veszítenek értékükből. Ezt a szempontot mélyebben vitatjuk meg a III. sz. vizsgálati területtel kapcsolatban, mind azonosítási, mind a szennyező anyagok ellenőrzésének nemzetközi jelentősége szempontjából.

4./ Számos országban, különösen a gazdagabbakban, a növekvő jövedelmek kombinálva a városi élet okozta hatásokkal megnövekedett, az életet kellemesebbé tevő értékek elvárására vezetett. A figyelem növekvő ráfordítása az életfeltételekre, az ilyen kellemesebbé tevő értékekkel való ellátásra azzal fenyeget bennünket, hogy a gyorsan növekvő igényeket nem leszünk képesek kielégíteni. A meggyorsított felhasználás minőség veszteséggel fenyeget, különösen a kiváló fekvésű helyek vonatkozásában. A nyílt tér megőrzésének mindezek következtében azonos fontosságot tulajdonítunk, melyet a szokványosabb felhasználási célokra fordítottak /pl. bányászat, autószertrádák, repülőterek, ipari berendezések./

5./ Bár különböző szöveg gyűjteményekben, különböző államokban és különböző intenzitású fokon mégis egy megváltozott nézet merül fel az alapvető értékek vonatkozásában. Míg talán ez a jelenség a legszembetűnőbb az iparilag fejlett országokban, ahol a fejlődés növekedésének kérdése szokványos alakjában igen jelentős arányokat ért el, mégis a változás bizonyítékait a világ minden részén megtalálhatjuk. Mindezek a gondolatoknak az általános áramlatába kapcsolódtak be, mely hangsúlyozza a meg nem fogható, az eszmei és különösen a környezeti értékek fontosságát. A fejlődő államokban a szokványos eljárások újra megítélése nagyobb figyelmet vont össze a minimális elfogadható életszínvonalra. Bár a növekedés arányai változatlanul igen nagy fontosságúak, jelenleg mégis a fő hangsúly az output összetételén van.

6./ Mindezek, röviden megemlítve, szerepelnek a legfontosabb tények között, melyek világszerte felhívták a figyelmet az emberi környezet állapotával való foglalkozásra, melynek eredményeként az erőforrásokkal való gazdálkodás szokványos felfogásának újra megfogalmazására került sor. Feltétlenül szükséges mindezeket az aggodalmakat a bioszféra szélesebb keretein belül megvizsgálni.

a./ A bioszféra egy vékony felületi réteg, mely a földet körülveszi és amely magában foglalja az élő szervezeteket és a földi környezetet, mellyel ezek energiát és anyagok cserélnek ki egymás közt. Ezt úgy tekinthetjük, mint egy rendszert, mely képes a napból eredő sugárzó energiát felfogni, átalakítani azt kémiai energiává fotoszintézis útján és elosztani ezt az energiát oly módon, hogy ezzel biztosítsa a bioszféra funkcionális szerkezetének fenntartását.

A földön az élő szervezetek túlélése, beleértve az embert, ily módon nemcsak magától a fotoszintézis módszerétől függ, hanem az energia - kicserélő folyamatoktól, melyek felelősek a bioszféra funkcionális szerkezetének fenntartásáért;

- b./ ökológiai rendszerek sokféle szinten és sokféle méretben létezhetnek, egy kis tavacska, egy nagy folyó, medencője áthaladhat az országhatárokon, így a bioszféra maga is. Ezek mindegyikének megvan a maga egyensúlyi helyzete és összefüggései, melyeken belül az energia és az anyag körforgása lebonyolódik;
- d./ a különböző eljárások közönséges sorozata lehetővé teszi az ökológiai rendszer megértését és tudományos irányítását. A fotoszintézis és a predáció, a lebomlás és az elpárolgás, az adaptáció és a precipitáció mind változó mértékben és eltérő mennyiségekben valósulnak meg. A teherbírás, a túlélési küszöb, a biológiai öröklés és a rugalmasság alapelvei megfigyelhetők egy speciális erőforrás fenntartott hozamának biztosításánál;
- e./ az összes ökológiai rendszerek általában elsődleges termelőket foglalnak magukban, mint zöld növények a fotoszintézis lebonyolításának eszközei, a növényevők és a ragadozók hozzájárulnak az energia és az anyag elosztásához, míg a lebomlasztók a holt szerves anyagokat bontják le oly módon, hogy az abban tartalomzott ásványi elemeket újra felhasználható állapotba hozzák a növények részére. Ily módon lehetséges egy olyan modell kialakítása, melynek segítségével tanulmányozható egy ökológiai rendszer optimális alkalmazása, és annak lehetséges degradálódásának előrejelzése, forrásai és várható időpontja tekintetében.
- 7./ Az a tény, hogy a bioszféra távoli és látszólag jelentéktelen részeiben keletkező zavarok képesek ok-okozati reakciók láncolatát kioldani, melyek végsősoron jelentős változásokat idéznek elő az egész rendszerben, adta meg az alapötletét annak, hogy a működtetési elv az "integrált erőforrás gazdálkodás" legyen. Ez annyit jelent, hogy a rendszerben egy elem megváltoztatásával - annak érdekében, hogy akár termékek, akár szolgáltatások vonatkozásában egy előnyhöz jussunk - megfelelő felvilágosítások állnának rendelkezésünkre a változtatás hatásának megértéséhez a rendszerben fennmaradó összetevők viszonylatában. Ezenfelül nagyon gondosan kellene kalkulálni azt, hogy hogyan volna lehetséges a rendszert, vagy az egységet, vagy a közösséget, mint egy önálló egységet annyira termelékennyé tenni, amennyire lehetséges, vagy egy szerényebb cél-

kitűzésként megelőzni azokat az eredményeket, melyeket a módosítás lehetőségessé tesz a hanyatlást, vagy esetleg összeomlást előidéző okok miatt, mert kritikus láncszemet és "visszatápláló körforgásokat" erősítettünk fel, vagy sértettünk meg.

8./ Bár az integrált erőforrás gazdálkodás egy egészséges elmélet, mégsem felel meg közvetlenül minden esetben a gazdasági és a társadalmi realitásoknak. Sok ember, akik jelenleg futó tevékenységekben működnek, nem érti meg könnyen és nem fogadja el az integrálás fogalmát. Ez nem jelenti azt, hogy az ökológiát tradicionálisan nem vették tudomásul. Sőt ellenkezőleg, számos ezek közül az emberek közül egyetért, bár nem tökéletesen, az ökológiai alapelvekkel. Ennek megfelelően bizonyos dolgokat a helyükre kell állítani. Igaz az, hogy mindezek az eljárások nagyjából a fokozatos megközelítés módszerével alakultak ki. Ennek dacára, a talaj megművelői világszerte megtanulták, hogy hogyan éljenek a természettel, anélkül, hogy valaha is hallottak volna egy ökológiai rendszerről. Ha ezt nem sikerült megtanulniuk, akkor elvesztették a talajt és gyakran létezésük alapját is. De a világ legtöbb részén ők voltak az eredeti alkalmazói a gyakorlatban az "integrált erőforrás gazdálkodásnak". Az igények által gyakorolt nyomás ugyan körlelhetetlenül ösztönzi a termelőket, hogy mind a termelési alapjaikat, mind a hozamaikat növeljék, melyeket az erőforrásokból erőszakolnak ki. Ebben a folyamatban egyre növekvő módon vált nyilvánvalóvá, hogy a természet egészen olyan mértékig használható ki, míg a csökkenő jövedelmek nem következnek be.

9./ Ahol az emberi tevékenységek egy komplex rendszere már működésben van, ott az integrált gazdálkodás bevezetése természetesen nagy nehézségekbe ütközik. Csak fokozatosan volna lehetséges közbelépni, ahogy a lehetőségek erre megnyílnak egyik, vagy másik tényező elavulása, vagy egyéb változásuk következtében. Ennek dacára nem szabad lebecsülni az alapelv kezdeti betáplálását, még a fejlett országokban, vagy területeken gyakran nagyon jelentősek az új elmélet bevezetésének lehetőségei. Azonban legalkalmasabb alkalmazási területük természetesen a fejlődő országokban található.

- 10./ Az integrált gazdálkodás főbb elemeit meg kell határozni. A természeti erőforrások tervezése, fejlesztése és a velük történő gazdálkodás sokkal hatékonyabbá válhat, mikor azt egy integrált módon hajtjuk végre. Ez az eljárás biztosítja a legnagyobb lehetőségeket a gazdasági, társadalmi és környezeti előnyök maximalizálására, melyek a természetes erőforrások fejlesztéséből származhatnak. Ezenfelül lehetővé teheti a maximum felé mutató előnyöket a tervezetek fejlesztésének időhöz kötésével, azaz beidőztetésével. Más szavakkal kifejezve egy sorozatnyi fejlesztési terv, melyeket gondosan megtervezett egymásutániségben hajtanak végre, előnyös lehet mind gazdasági, mind környezeti szempontokból. Röviden a környezetet magát úgy kellene kezelni, mint a változók egyikét, melyek szerepelnek az átfogó tervezésben és gazdálkodásban a természeti erőforrások fejlesztésében.
- 11./ Az integrált gazdálkodás megköveteli a tervezési folyamat kibővítését, mindenütt, ahol a közgazdaság megfelelően szervezett. Hasonlóképpen magas fokát kívánja meg az ágazati tevékenységek irányításának koordinációjában. Néhány esetben a fejlődést meghatározott nemzeti célok fogják vezérelni, melyek gazdasági, társadalmi és környezeti célok lehetnek; egyéb körülmények között maguk a tapasztalatok, melyeket a fejlődési folyamatból vonnak le, fogják az időhöz nem kötött megvalósítási alapelveket meghatározni.
- 12./ A föld kihasználásának tervezése, megegyezésben a valóságos belső föld képességekkel és korlátozásokkal, egyike a legfontosabb eszközének az integrált erőforrás gazdálkodás területén. Ennek alkalmazása csökkentheti, ha nem teljesen megszüntetheti az ártalmas környezeti hatásokat. A földleltárakat el kellene készíteni, ahol erre lehetőség nyílik, hogy összefoglaló áttekintéseket nyerjünk annak helyzeti adottságairól. Az ilyen áttekintéseket - beleértve a területi áttekintéseket és a távoli érzékeléseket - egy bázisba foglalhatjuk össze a föld felhasználása és az erőforrások tervezése vonatkozásában a mezőgazdaság, az erdészet, az üdülés, vagy a vadgazdálkodás részére, és ez magá-

ban foglalhat egy osztályzási rendszert, mely körvonalazza az egyes elemzett ágazatok részére szükséges potenciált és kényszerítő körülményeket.

- 13./ Az integrált megközelítés központi problémája az olyan szakemberek részvétele, akik képesek - önmaguk között - elfogni a környezeti elemek teljes tartományát és azok dinamikáját, míg ugyanakkor hasonlóképpen érzékenyen reagálnak a gazdasági, a szociális és a kulturális megfontolásokra. A folyamat magában foglal számos kezdeti áttekintést és összefoglalást, fejlesztési tervezetek esetében megvalósítási tanulmányok, beruházások, a teljes tervezet irányítása, és - nagyon fontos - annak ezt követő kiértékelése tekintetében a környezetre gyakorolt hatások tényei alapján.
- 14./ Az integrált erőforrás gazdálkodás nem követeli meg a meglévő kormányzati hivatali szervezetek jelentős újraszervezését. A koordináció biztosításával foglalkozó mechanizmusok, valamint a kooperáció előmozdításával foglalkozóak már meglévő intézmények között biztosítják erre a célra a leggyakorlatibb azonnali tevékenység megkezdését. Az ilyen mechanizmusok a képviselői szervek közötti, vagy a képviselői szerveken belüli munkacsoportokat foglalhatnak magukban, melyekben működő szakembereket a legkülönbözőbb intézményekből vonták össze egy specifikus terv kimunkálására, figyelembe véve a kormányzati intézmények közötti összeköttetéseket és információ cseréket, a folyamatos és a tervezett tevékenységek vonatkozásában.
- 15./ Bizonyos alapvető intézmények azonban ennek dacára kívánatosak országos szinten és ezeket létesíteni kellene mindenütt, ahol még nem hozták azokat létre. Különösen érvényes ez olyan hivatalokra, melyek felelősek a víz és a föld felhasználásáért. Bizonyos esetekben a legjobb volna új hivatalokat létesíteni egy tevékenység szerinti központtal, sokkal inkább, mint ágazati bontásban. Folyamatosan kerültek létesítésre a nemzeti intézmények a természeti erőforrások integrált vizsgálatára számos országban sikeresen.

Egy másik szervezési megközelítés az, hogy az intézmények hivatali mechanizmust földrajzi alapon igyekeznek megerősíteni. Számos országban nagyobb hatalmat adtak át a természeti erőforrások vonatkozásában a helyi adminisztrációs szerveknek, mint tagállamoknak és megyéknek. Ebben a vonatkozásban a folyóvölgyi hatóságok különösen eredményesnek bizonyultak.

16./ Fontos kiértékelni azt, hogy a megelőző vázlatosan kidolgozott tervezet még nem kerül széles körben alkalmazásra és messze van a teljességtől. Számos járulékos kutatás szükséges még az integrált erőforrás gazdálkodás technikájára vonatkozóan, és a jelenlegi tudás alkalmazása a világ számos részében még messze van a kielégítőtől. Ezen felül a természeti erőforrások fejlesztésével és irányításával foglalkozó szervek gyakran elmulasztották a megfelelő tanulságok levonását a multbani kudarcokból, vagy hiányosságokból, és túlságosan kevés figyelmet szenteltek a megvalósított szervezetek rendszeres elonczására, annak meghatározására, hogy miért voltak azok sikeresek, vagy sikertelenek környezeti szempontok alapján. Figyelembe nem véve az összes ilyen megfontolásokat, melyek arra vonatkoznak, hogy a termelés részére gyakorolt nyomás alapján meghatározott fejlődési iram növekedést mutat, és ennek következtében a termelő rendszereket arra kényszeríti, hogy a bioszféra határait támadják meg, megállapítható, hogy a tévedési tartomány szűkül, mind azokon a területeken, ahol a fejlődés már előrehaladt, és ahol még kezdeti helyzetében van.

17./ Abban az esetben, amikor egyszer már megértették az ökológiai rendszer elveinek jelentőségét, és értelmét, valamint ezen rendszer módosításainak fontosságát, olyan utakon melyek képessé teszik azt, hogy inkább hozzájáruljanak mintsem lerontsák a termelési tevékenységeket, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy a fennálló termelési rendszerek nem ökológiai, hanem gazdasági fogalmak által kerülnek besorolásra. A termelő motivációja az, hogy kombinálva a saját munkáját és bizonyos befektetéseket oly módon, hogy termelése során olyan értékeket hozzon létre, melyek összege túlhaladja az összes befektetéseket.

Azt a tényt, hogy tevékenysége során ütközésbe kerülhet az ökológiával, véletlennak minősítjük. A termelő azzal van elfoglalva, hogy megtakarításokat hozzon létre, vagy különböző lehetőségek között olyan választásokat eszközöljön, melyek részére netto "hasznát" biztosítanak, bármilyen néven is jelenjék meg ez a tény egy adott gazdasági rendszerben. Azokon a helyeken, ahol a cél egy nagyméretű közös vállalkozás, illetőleg állami vállalat, egy fejlesztési terv, vagy valamilyen más széles skálán kidolgozott tevékenysége adja azokat a változatokat, melyek már első pillanatban kiértékelhetők ráfordítások és eredmények vonatkozásában. Azok, melyek nettó hasznos biztosítását ígéri ezek közül, további megfontolás tárgyát képezik. Mindazok pedig, melyeknél ez nem áll fenn, egyéb jellemzőket kell kielégíteniök, ahhoz, hogy továbbra is fennmaradhassanak.

- 18./ A ráfordítás-eredmény számítások területén az ökológiai megfontolásoknak sikerült az egyik legkorábbi eredményeket elérni. Kezdetben ezek az "fel nem mérhető, ill. eszmei" kategóriába voltak sorolva, majd egyre növekvő mértékben kerültek kifejezett felismerésre annak dacára, hogy igen nehéz mennyiségileg kifejezni azokat.
- 19./ A gazdasági vonatkozások egyik előnye az, hogy mivel minden egy közös mértékegységre kerül visszavezetésre - egy valamilyen fajta mérésre alkalmas pénzegységre - így azok a tényezők, melyek eredeti alakjukban összehasonlító módon nem mérhetők, így azzá válnak. A közös nevező így módon lehetővé teszi a rendelkezésre álló lehetőségek közül egy durva kiválasztás végrehajtását. Ez egy lényeges mennyiségi és mértékű fogymet követel meg a döntések hozóitól, melynek hiányában a különböző aspirációk és célkitűzések összeütközései teljes egészükben, csak olyan eszközökkel volnának kiegyenlíthetők, melyeket összefoglaló módon "politikai" érveknek nevezhetünk. A pénzegységek bevezetése ezen a területen megfelelően leszűkíti azokat a területeket, ahol a döntéseket meg kell hoznunk a végleges értékek többlet követelő bázisán.

20./ A környezeti hatásokat vizsgálva a gazdasági jellemzők lehetővé teszik az árukibocsátás egy racionálisabb szemléletét, minden egyéb lehetségesnél megfelelőbb módon. Az árukibocsátások fontosak. Egy megfelelően indokolt tény az, hogy a környezeti szennyeződés, vagy a környezeti elfogadhatóság bizonyos szintjének részleges csökkentése kerül végrehajtásra, akkor a további haladás egyre növekvő költségekkel jár. A gazdasági, a társadalmi és a környezeti megfontolásokat mind egy közös mértékkel vizsgálandók.

A nehezen megvalósítható árukibocsátásokkal gyakran kell szembenéznünk. Például lehetséges tudományosan gazdálkodni egy erdővel a hozamok fenntartásával, míg ugyanakkor elhanyagoljuk annak esztétikai és üdülési értékeit. Ennek megfelelően az árukibocsátási döntéseket azokban az esetekben kell meghozni, melyek első pillantásra látszólag megfelelnek az integrált gazdálkodási kritériumoknak és kielégítik az ökológiai elveket.

21./ Az ökológiai rendszerek teljes egységekként történő figyelembevétele helyett és kifejezetten felismerve a környezeti megfontolásokat mint a döntések, a társadalmi politika és az egyéni tevékenységek jellemzőit, ezek még mindig kizárólag az ágazati vonalakon kerültek megszervezésre. Hasonló a helyzet a termékek igényével kapcsolatosan, valamint számos szakmai és foglalkozási osztályozással. Ennek dacára mindezek a tevékenységek befolyásolják a környezetet az által az igény által, melyet a környezetre gyakorolnak a föld, a levegő, vagy a víz felhasználásával és a termelési folyamat alapját képező erőforrások módosítása által. Nem képzelhető el, hogy a különböző igazgatási szervek oly módon vessék műveleteiket az árutermelésben és a szolgáltatások lebonyolításában, hogy egyidejűleg ne befolyásolják a felhasznált és a másodlagosan társított erőforrásokat. Valójában az erőforrásokkal gazdálkodás feladata egy olyan kombináció létrehozása a termelés és a környezetben okozott zavaró hatások között, mely lehetővé teszi, hogy a környezet megtartsa azt a kapacitását, hogy fenti tevékenységek folytatását biztosítsa, és a társadalom részére pedig szolgáltatassa az általa megkövetelt árukat és szolgáltatásokat.

- 22./ A II. fejezetben említett minden ágazatban a környezeti megfontolásokat egy globális, egy nemzeti és egy helyi vonatkozásban kell figyelembe venni. A tevékenység természete azon a szinten, melyen alkalmazásra kerül, változni fog az egyik földrajzi perspektívától a másikig. A bioszféra korlátait és lehetőségeit a legjobban a globális szinten lehet megérteni. Amint annak fejlődése világosan kimutatja, a bioszféra funkcionális szervezete nagyon alkalmazkodóképes, és számos szervezet bizonyította be, hogy képes hasonló funkciókat felmutatni. Az ember kihasználta ennek a jellegzetességnek az előnyeit, oly módon, hogy a bioszférát saját hasznára módosítsa. A bioszféra kapacitásának határai azonban könnyen megközelíthetők lesznek az említett módosítások alkalmazásával és így az embernek számolnia kell ezekkel a korlátokkal a jövőbeni erőforrások fejlesztése területén.
- 23./ Ennek dacára a nemzeti szinteken a legjelentősebb az erőforrások fejlesztése és az ezekkel párhuzamosan jelentkező környezeti megfontolások. A föld bioszférájának fizikai egysége dacára figyelembe kell venni, hogy a világ különálló nemzetek közösségéből tevődik össze, akiknek egyéni fennhatóságát respektálni kell. Minden ország a saját nemzeti céljait igyekszik megvalósítani, amint azokat a saját társadalmi és kulturális értékeit szabják meg és gazdasági fejlődésének állapota, és ezek alapján igyekszik természeti erőforrásainak készleteit és elosztását ezeknek a céloknak a fényében vizsgálni. Nehéz feladattá fogják tenni a különböző célkitűzések összeegyeztetését egymással versenyben lévő igények esetén, beleértve a rövid távu és hosszú távu megfontolásokat. Az erőforrások felhasználását véglegesen a társadalmi célkitűzéseknek kell vezérelni, bár ezeket a célkitűzéseket gyakran megváltoztatják maguknak az erőforrásoknak a hozzáférhetősége és elosztása. Az erőforrások prioritása is meg fog változni idők multával, amint a társadalmi értékek is változnak. Ami tegnap még egy városi üdülési szükségleteket kielégítő erdő volt, ma már egy faanyag forrás lehet, és holnap átalakulhat mezőgazdasági művelési területté. Minder nemzeti táj arculata állandó fejlődésen megy át. Akár átalakításra kerül,

akár érintetlenül marad, valamely nemzeti tájegység környezeti értéke, annak különböző részeire vonatkoztatva kell, hogy értékelésre kerüljenek. Szavanna, vagy erdő, sivatag, vagy legelő, kaszáló, vagy füves síkság, mind egyedi funkciókat töltenek be, melyeket ki kellene értékelni, mielőtt változások, - különösen irreverzibilis változások - kerülnek bevezetésre. A szegélyföldek, például csakugyan gyakran elhanyagoltak erőforrásokként, pedig valójában ezek jelentős eszközök a megfelelő terület ökológiai egyensúlyának fenntartására. Ezek pufferként hatnak - például sivatagok és gabonatermő területek között, vízfolyások felső részei és az alluviális síkságok között - és sokszoros földfelhasználási lehetőségeket biztosítanak az olyan területek között, melyeken az egyfajta felhasználási mód a tulnyomó.

- 24./ A nemzeten belüli megosztási szintek - akár körzeti, akár helyi - rendszerint a legjobb egységet hozzák létre az erőforrások fejlesztésére, melyeket a nemzeti politika irányít. A helyi közösségek részvétele szükséges a földek képességeinek első kézből származó információjára vonatkozóan és a társadalmi megfontolások beépítésével kapcsolatosan. A nemzeti föld leltár egyedi tényezői megkövetelik a helyi tervezés és irányítás alapos felülvizsgálatát.
- 25./ A környezetre gyakorolt elkerülhetetlen suly, bármilyen földrajzi jellegről legyen is szó, számos megelőző intézkedéssel kezelhető. A visszanyesés csökkentheti az erőforrásokkal szemben jelentkező igényeket, valamint a világ levegő és vízkészleteivel szemben növekvő igénybevételt. A környezeti degradálódás, mely új technológiák keletkezéséből adódik, megkívánja a természetes termékek növekvő behelyettesítésének megfontolását szintetikus termékekkel. A költségek szembállítására esetén gondos figyelmet kell arra fordítani, hogy az összes tényezőket figyelembe vegyék. A ráfordítási rendszerek módosításra kerülhetnek, oly módon, hogy visszatűrőzzék az ellentétes környezeti hatások költségeit, és ily módon ösztönözzék a kevésbé ártalmas folyamatokat. Végül meg kell említeni azt a lehetőséget is, hogy magának a növekedésnek /igényeknek/ vonatkozásában/ az átirányítása, vagy módosítása is megvizsgálandó.

Vannak egyesek, különösen a gazdagabb nemzetek tagjai között, akik úgy vélik, hogy a termelés irányítását feltétlenül több társadalmi szolgáltatás és az életet kellemessé tevő dolgok előállítása felé kell megvalósítani. Továbbá az a tény, hogy néhány erősen fejlett ország magas termelési szintje már most is súlyosabban nehezedik a világ fel nem ujítható erőforrásaira, felveti a jövőbeni termelés azonosságának kérdéseit.

26./ Egy bizonyos szempontból a II. fejezet az integrált megközelítésből indult ki. Célszerűségi okokból a javaslatokat olyan fejrészek alatt csoportosítottuk, melyek visszatükrözik, hogy milyen minimális módosítások szükségesek a gazdaságos tevékenységhez a szokványok ágazati felosztásának megfelelően. Ugyanis a politikai fejlődés és kivitelezése a tervezeteknek nagyon széles mértékben változatlanul a tradicionális ágazati vonalakon halad, így a Konferencia napirendi tételeit ennek megfelelően fogalmaztuk meg és a megfelelő anyagokat is ilyen csoportosításban mutattuk be. Bár a javaslatokat a gazdasági fejlődés minden fokon álló országokhoz címeztük, a vita rendszerint egy olyan ideális modell fogalmai alapján zajlik, melyet a kormányzatok a nekik megfelelő módon módosíthatnak, mivel azonban a vitát oly módon kívántuk megszerkeszteni, mely látszólag azt feltételezi, hogy az erőforrások fejlesztése, lényegében újonnan indul be, ez különösen a fejlődő országok részére alkalmas.

27./ Az ágazatok és a nemzetek közötti elkerülhetetlen különbségek dacára mindegyik osztozik abban a közös igényben, hogy környezeti-leg egészséges erőforrás gazdálkodást igényel, ami lehetővé teszi az ember számára, hogy folytassa a sokoldalú előnyök beérlelését, melyet ezek az erőforrások biztosítanak, ugyanakkor csökkentve, mégpedig minimumra a környezeti költségeket.

II. fejezet

Ágazati javaslatok

B. Erdőségek

/i/ Tevékenységek megfontolása

49./ Az erdőségek a legnagyobb, a legkomplexebb és legönfenntartóbb ökológiai rendszerek közé tartoznak.

- Ezek körülbelül a világ szárazföldi területének egyharmadát borítják.
- Felét teszik ki a világ biológiai tömegének.

50./ A környezeti és a termelékenység értékei az erdőknek jelentősek

- Világszinten:

- ezeknek közvetlen és előnyös befolyása van a bioszféra minden részére a fotoszintézis, a hőkapacitás, a vezetőképesség és visszaverőképesség, az aero-dinamikai egyenetlenség, a víz ciklusra gyakorolt befolyás és az infravörös sávban jelentkező kibocsátóképesség eredményeként,
- ezek puffer zónaként hatnak az ember alkotta ökológiai rendszerek között,
- ezek képviselik az atmoszférából való szén fotoszintézis útján történő rögzítésének felét, az ennek megfelelő oxigén felszabadítással,
- ezek szolgálnak a faanyagok és a fatermékek forrásaként,
- ezek biztosítanak megfelelő területet a vad növényi és állati fajok tenyésztéséhez.

- Helyi szinteken hozzájárulnak a:

- a víz felfogás és újra szabadonbocsátás szabályozásához,
- a talaj védelméhez a szél, vagy a víz okozta erózió ellen és a talaj degradálódásának egyéb formái ellen,
- a vadgazdálkodás védelméhez,
- az üdülési lehetőségek biztosításához,

- . az életkörülmények fejlesztéséhez mind az emberi településekben, mind azok körül, a következők által:
 - .. az ártalmak kiküszöbölésével, mint a lárma és a levegő szennyeződés csökkentésével,
 - .. növelik az esztétikai hatást,
 - .. pszichológiai megkönnyebbülést idéznek elő,
 - .. árnyékot biztosítanak, különösen fontos a trópusokon,
- . mezőgazdasági védelmet és fejlesztést biztosítanak, mikor védőöveteként és szélfogóként kerülnek létesítésre,
 - .. a fák szolgálnak a szél sebességének csökkentésére és növelik a mikrometeorológiai és a talaj nedvességi körülményeket a közelükben elterülő földeken.

51./ Az erdők egyre növekvő nyomás hatása alá kerülnek mind a föld, mind az erdők egymással versenyző formában történő felhasználása következtében

- 1985-re az erdő termékeinek teljes igénye várhatóan megkét-szereződik.
- Az erdők kiirtását gyakran tekintik a gazdasági fejlődés egy előfeltételének az olyan országokban, ahol még mindig nagy erdőségek vannak. A nyomás a következők alapján növekszik:
 - . több mezőgazdasági föld igénye következtében, különlegesen a trópusokon, ahol a változó művelés kerül növekvő mértékben alkalmazásra,
 - . új emberi települések létesítése alapján,
 - . vízgyűjtő medencék kialakításával, szállítási és közlekedési rendszerek fejlesztésével stb.
- A világ erdészeti erőforrásai egy riasztó mértékben zsugorodnak össze:
 - . Latin-Amerikában 5-10 millió hektár erdőt irtanak ki évenként mezőgazdasági célokra,
 - .. míg a fák kivágása és a "kivágás és égetés" technológiák alkalmazása a változatos mezőgazdaság szempontjából nem mindig nem kívánatosak, méreteik és intenzitásuk ma már gondos ellenőrzést és gazdálkodást kíván meg.

52./ Bizonyos területek jobban alkalmasak az erdőségekkel szembeni
ütköző igények kivédésére, mint mások.

- Néhány területen egyéb igények is kielégíthetők anélkül, hogy
csökkenteni kellene az erdők hosszútávú termelési kapacitását
és egyéb természeti erőforrások, vagy általában a környezet
értékének csökkentését:

- . a pihenési és üdülési, a legeltetési és az esztétikai meg-
fontolások rendszerint korlátozzák a faanyag-termelést, bár
- más területeken, mint például trópusi területeken, száraz te-
rületeken, sűrű népsűrű területeken, vagy nagyobb ipari
koncentrációk szomszédságában lévő területeken, az erdők ki-
irtása és degradálódása gyorsított arányban következik be
- . néha rossz irányú változásokat eredményez ez a mikrokli-
mákban, a talajban és a víz ciklusokban,
- . mind a környezet minősége, mind az egyéb természeti erőfor-
rások termelési kapacitása is befolyásolásra kerül:
 - .. a helyi és lehetőleg regionális klimaváltozások által,
 - .. az áradások megnövekedett gyakorisága által,
 - .. a szél és a termelés következtében a talaj erózió meg-
gyorsulása, és a víz egységek ezt követő hordalékkal va-
ló feltöltődése által,
 - .. a vadak természetes életterének lerombolása által.

53./ Az erdőre alapuló iparokat lényeges levegő és víz szennyező-
ként tekintik

- a cellulóze és a papíripar különösen nehéz terheket róhat a
környezetére:
- . a cellulóze malmokból eredő hulladék folyadékban lévő vegyi
és szerves anyagokat rendszerint a közel fekvő vizekbe en-
gedik ki,
 - . szervesetlen sók, higany és hő kerül felázabadításra,
 - . kollektív szagok és gázok, melyek közül némelyik mérgező
koncentrált alakjában, kerül előállításra,
 - . kéndioxid, szulfidok és szemcsés anyagok szintén felszaba-
dulnak.

- A szennyeződés - különösen az ártalmas füst és szemcsés levegő fertőzés - szintén bekövetkezik a mechanikai fafeldolgozó iparágak hatására, mint pl. a fűrészmalomok, a furnérlemezgyártás a falemezből készült butorlap és a rostlemezek gyártásánál.

54./ Ki kellene alakítani, vagy kibővíteni az erdőterületek és erőforrások leltárait

- meg kellene fontolni azt, hogy alacsony költségű területi távérzékelő technológiák kerüljenek alkalmazásra fejlettebb információk megszerzésére a fák mennyiségének és értékének, a nem fa termékek, a tulajdonjog, a termelékenység és a föld felhasználás trendjei vonatkozásában.

55./ Az erdők környezeti értékét fontos elemként kellene beiktatni minden talaj hasznosítási politikába

- Összhangba kellene hozni az erdő területekkel kapcsolatos konkurrencia igényeket:
 - . sok esetben fontosabbnak ítélik az erdő területek más célokra történő felhasználását, mint pl. mezőgazdasági, vagy emberi települések céljaira, és az erdőket kiirtják,
 - . lényeges minden esetben, hogy a ráfordításokat és a hozamokat gondosan elemezzék és minden változatot alaposan megvizsgáljanak, mielőtt a fákat kivágják.

56./ Az erdőgazdálkodásnak fel kellene ismernie az erdők értékét más természeti erőforrások védelmében és fokozva a környezet hatását, ugyanugy, mint a faanyag-termelésben jelentkező értékét

- Az erdőgazdálkodás tradicionális termelési orientációját módosítani kellene, hogy kielégítse ezeket az ujonnan felismert igényeket és többirányú felhasználási lehetőségeket biztosítson:
 - . nem szabad megfeledkezni arról, hogy - akár állami, akár magán erdőkről van szó - azoknak legalább gazdaságosnak kell lenni.
- Ennek megfelelően kellene felülvizsgálni az erdőkkel kapcsolatos törvényhozást és intézményeket.
- A drasztikusan megváltoztatott erdei ökológiai rendszerek sebezhetőségét fel kellene ismerni.

- 57./ Különböző erdőgazdálkodási rendszerek kerültek kialakításra és ezeket most alkalmazni kellene
- Érintik ezek az erdei termékek regenerálásának módszerét, az előállított termék alakját, az erdő rend szerinti elrendezését, meg-egyezően az erdőgazdálkodási és erdővédelmi megfontolásokkal és az előállított fák gazdasági és esztétikai értékével.
 - Az irányítási tudományban jelentkező fontos fejlődések magukban foglalják az operációkutatás módszereinek az erdőszetben történő alkalmazását /lineáris programozás, szimulálás stb./
- 58./ Ki kellene fejleszteni a dinamikus lehetőségeket a fák kitenyésztésére és termesztésére
- Lehetőségek merülnek fel abban az esetben, mikor az erdőkben a bennük rejlő genetikai eszközök igénybevételével felsőbbrendű fajtaváltozatok kerülnek kialakításra, gyakorlatilag lehetővé válik az erdő trágyázása, és kibővítésre kerül a talaj és a termelékenység kutatása.
- 59./ A városi erdőgazdálkodásnak fontos elemének kellene lennie minden nemzeti programnak, amely az erdőségek fejlesztésével foglalkozik
- A fák kifejlesztése és terjesztése, melyek megfelelőek a túl-nepesedett, többé-kevésbé szennyezett városi környezet céljaira egy nagyon fontos pszichológiai, esztétikai és szennyeződés el-leni megkönnyebbülést idézne elő.
 - Az árnyék létrehozása fontos szempont a trópusokon.
 - Vonzó tájjellegek kerüljenek tervezésre a megfelelően kiválasztott fák elültetésével minden fejlesztési tervzetben.
- 60./ Az erdőkkel való gazdálkodás lehetőségei társadalmi tulajdon fi-gyelembevételével teljes egészében kihasználásra kell kerüljenek
- A világ erdeinek megközelítően 70 %-a van társadalmi tulajdon-ban, ahol a lehetőségek az intenzív és az integrált gazdálko-dásra arányosan növekednek.

61./ A szükséges gazdasági elrendezések a szennyeződés szabályozására, melyeket az erdőgazdasági iparok időznek elő, bevezetésre kell kerüljenek

- Ma már rendszerint rendelkezésre állnak azok a technológiák, melyek a szennyeződés ellenőrzésére, vagy kiküszöbölésére szolgálnak:
 - . a ráfordított kiadásokat, melyek szintén lényegesek, növekvő mértékben veszik figyelembe, mind a megvalósítható, mind a szükséges vonatkozásban,
 - . kevésbé költséges technológiákat kellene kifejleszteni.

/ii/ Javaslatok nemzeti tevékenységekre

Javasoljuk, hogy a nemzeti kormányzatok vegyék figyelembe a következő tervezeteket:

62./ A kormányzatoknak végre kellene hajtani mind az alapkutatásokat, mind az alkalmazott kutatásokat a megjavított erdei tervezés és gazdálkodás vonatkozásában

- Jelentőkeny tudással rendelkezünk már most, különösen ami az erdei ökológiai rendszerekre és gazdálkodásra vonatkozik a mérsékelt égövben, melyet össze kellene gyűjteni, ki kellene értékelni és ahol lehetséges, alkalmazni kellene.
- Az általános kutatásoknak, különösen a trópusi és szubtrópusi területeken, a következőkkel kellene foglalkozni:
 - . a "természetes" és az ember alkotta erdő ökológiai rendszerek működésével,
 - . a mechanizmusokkal, melyek felelősek az erdők előnyös és hátrányos befolyásaiért magára az erdőszetre és egyéb természeti erőforrásokra, valamint a környezetre,
 - . ezeknek a mechanizmusoknak a minőségi és mennyiségi hatásaival, .. mind a genetikai, mind a gazdasági megfontolások fejlesztéseket igényelnek.
- A trópusokon kutatási prioritást kellene biztosítani azoknak a funkcióknak, melyek további tudást igényelnek:
 - . a faanyaggal való közvetlen ellátás az ember elsődleges szükségleteit képviseli, és igen nagy terjedelmű trópusi erdőterületek igényelnek megfelelő gazdálkodást,

- .. a fák és az erdők életének történelmi és növekedési követelményeinek tudományos ismerete, melyeken alapul az erdőkkel való gazdálkodás, nagymértékben hiányzik a trópusokon. Kutatási munkák szükségesek olyan folyamatok területén, mint ökológiai öröklés, energiaátalakítás és tápanyag ciklusok változása, mielőtt a megfelelő gazdálkodási rendszerek megtervezhetők, vagy hatásaik előrejelezhetők,
- .. számos esetben van még mindig szükség kutatási munkára a faanyagot szolgáltató trópusi fák vonatkozásában, valamint további tanulmányokat igényelnek az ilyen faanyagok szilárdsága, sűrűsége, kémiai, vagy egyéb tulajdonságai tekintetében,
- .. a trópusi erdős tájak talaja és vize, melyek az erdők eltávolítása után okoznak problémákat, melyeket a magas hőmérsékletek és a nagymértékű lecsapódások még növelnek, szintén tanulmányozásra szorulnak a megfelelő előrejelzősek, javítások és megelőzések végrehajtása érdekében,
- .. a trópusi esős erdőségek ismerete, különösen a keményfáké, nagymértékben hiányzik,
- .. kívánatos ezenkívül még kutatási munka az erdei erőforrások módszerei és technikái tekintetében,
- új fajok bevezetése, vagy kifejlesztése erős prioritást élvez az erdészeti gazdálkodásban
 - .. kutatásokat követelnek meg annak meghatározására, hogy milyen trópusi fafajok gyors növekedésűek és legalkalmasabb az intenzív kultúrák megvalósítására korai hozamokkal,
 - .. rovar és betegségi problémák a biológiailag gazdag trópusi erdőkben megelőzést igényelnek és a megelőzés és az ellenőrzés eszközeit tanulmányozni kell,
- ugyancsak tanulmányozni kell a trópusokon lévő emberi települések környezetének fejlesztésére az erdők és a fák leghatásosabb alkalmazásnódját,
 - .. a trópusokon potenciálisan nagyon nagyok a fák által nyújtott előnyök a városi területeken történő felhasználás esetén, különösen, mert az árnyék a nappali kényelem szempontjai miatt kritikusan döntő.

- Mind a jelenlegi, mind a jövőbeni tudásunk alkalmazásra kell kerüljön a több célú erdőgazdálkodási módszerek kifejlesztésében, melyek megfelelnek mind a megnövekedett termelési, mind a környezetvédelmi és fejlesztési igényeknek:
 - . bár az alap összetevők ismerete - beleértve azok ökológiáját és genetikáját - gyakran elegendő a fejlettebb országokban, mégis gyakran hiányoznak integrált gazdálkodási rendszereik,
 - . különleges kutatásokat kívánnak meg:
 - .. az erdők befolyásának gazdasági kiértékelésére és az alternatív felhasználások összehasonlítására szolgáló jellemzők és módszerek meghatározása és szabványosítása,
 - .. irányelvek elkészítése - melyeket időszakonként fel kell újítani - a környezeti erdőkkel való gazdálkodás céljaira.
- A különböző fafélésegeknek potenciális hozzájárulása a városok szépségéhez, a hangtompításhoz, az atmoszferikus minőséghez és a hőmérséklet megjavításához nagyon kevésbé kerül megértésre és túlságosan kissé kerül felhasználásra és így további tanulmányozást igényel.
- Kutatásokat kellene kezdeményezni a törvényekkel kapcsolatosan a föld birtoklási rendszerekkel kapcsolatosan és az erdészeti intézményekre vonatkozóan, melyek jelenleg használatban vannak, abból a célból, hogy megtaláljuk azt a kombinációt, mely biztosítja az erdők biztonságos és gazdaságos többoldalú használatát:
 - . a kutatás a következő irányokban kerülhetnek lebonyolításra:
 - .. a föld birtoklási rendszere befolyásáról végzett tanulmányok
 - .. az erdők védelmi és pihenési, illetőleg üdültetési szerepéről,
 - .. az állami ügykezelés kifejlesztésével kapcsolatos kutatások
 - .. a környezeti erdőségek vonatkozásában,
 - .. a jelenlegi oktatási és gyakorlati rendszer felülvizsgálata új technikák bevezetésére az erdei erőforrásokkal való gazdálkodásban,
 - .. egy összehasonlító tanulmány, kutatások és gyakorlati vizsgálatok lebonyolítása az erdészeti törvényhozásban, mindenütt, ahol ez szükséges.

- 63./ A kormányzatoknak ki kellene alakítani az erdészeti politikájukat és tervkészítésüket, mint az általános politikájuk részét a természetes erőforrások ésszerű és integrált felhasználására
- Különleges figyelmet kellene szentelni a gyorsan növekvő igényeknek és előnyöknek, melyeket az erdők biztosítanak az életet kellemessé tevő vonatkozásban.
 - Az erdők övezetekbe való sorolását kellene felhasználni a tervezés és az erdőkkel való gazdálkodás alapjaként és ezeket megfelelő törvényhozással és azok végrehajtásával kellene megerősíteni.
 - A föld felhasználást tervező bizottságok, mind a falusi, mind a városi területeken ki kell hogy kérjék a környezeti erdészek tanácsait a városi és falusi tájak megjelenésének fejlesztésére és a szennyeződések és egyéb ártalmak csökkentésére a fák elültetésének ésszerű felhasználásával.
 - Technológia szükséges ahhoz, hogy minimálisra csökkentse mindazokat a károkat, melyeket tűz, rovarok és betegségek idéznek elő:
 - . ki kellene fejleszteni eszközöket az erdőtüzek és kártevők leküzdésére integrált kártevő ellenőrző rendszerekre, és korai észlelési és kiértékelési eljárásokra.
- 64./ Kormányzatoknak környezetvédelmi erdészeti igazgatóságokat kellene létesíteni, hogy az erdészeti erőforrásokkal szembeni igényeket ki-elégítsék.
- A modern erdészeti gazdálkodási felfogások, beleértve a többoldalú hasznosítást - ahol ezek kívánatosak -, bevezetésre kellene kerüljenek mindenütt, ahol ezek megvalósíthatók és a helyi feltételeknek megfelelően. Törvényhozási és intézményes tartalékokat kellene létrehozni és a költségvetési eljárások elszámolásának biztosítva kellene lennie, hogy visszatükrözze az erdők által biztosított előnyök ráfordításait és hozamát.
 - Különleges rendszabályokat kellene biztosítani arra a célra, hogy az intenzív erdőgazdálkodási technikák bevezetése és az ember alkotta erdők kiterjesztése nem fogja előidézni a hasznos erdei genetikai erőforrások eltűnését, valamint a vadak eltűnését, vagy nem fogja komolyan befolyásolni hátrányosan a talaj és a víz értékét.

- Az erdőtüzek, a kártevők és a betegségek megelőzése és ellenőrzése nagyfokú prioritást kellene élvezzen.

- 65./ A kormányzatoknak be kellene vezetni a minimális gazdálkodási terveket, ahol jelenleg egyáltalán nem léteznek ilyenek és azok a kormányzatok, amelyek már ezeket bevezették, meg kellene növeljék erőfeszítéseiket ebben az irányban
- A társadalmi tulajdon növelésének lehetőségei és az ilyen erdők gazdálkodásának fejlesztési lehetőségeit fel kellene deríteni.
 - Kísérleteket kellene tenni a váltakozó művelés bevezetésére, a tűz használatának ellenőrzésére és az erdei erőforrások elhatárolására.
 - Félüzemi tervezetek, melyek előrehaladott gazdálkodási rendszereket használnak fel, kellene, hogy bevezetésre kerüljenek a fejlődő országokban, a nemzetközi közösség megfelelő segítségével.

/iii/ Javaslatok nemzetközi tevékenységekre

- 66./ Javasoljuk, hogy a főtitkár tegyen lépéseket annak biztosítására, hogy:
- a/ Az Egyesült Nemzetek érintett szervezetei működjenek közre az új tudási területek szükségleteinek kielégítésében
 - Ahol szükséges, elő kellene mozdítani, segíteni és koordinálni a kutatásokat, vagy azokat lebonyolíttatni az Ember és Bioszféra Programmal /UNESCO/, ICSU, vagy IUFRO által, szoros együttműködésben a FAO-val és a WMO-val.
 - Az összehasonlító törvényhozás, a föld birtoklási rendszere a trópusi erdőségi gazdálkodási intézetek és a nemzetközi kereskedelem hatásai az erdészeti termékek vonatkozásában a nemzeti erdő környezetekre és a közhivatali ügykezelés tanulmányozásai a FAO által védnökséget és koordinálást élvezhetnek, esetleg más megfelelő szervezetekkel együttműködve.

b/ A világ erdőtakarójának folyamatos ellenőrzése kerül biztosításra egy megfelelő figyelőszolgálat létesítése révén.

- Egy ilyen Kiértékelési Program a Világ Erdőségei vonatkozásában egy indikációt biztosíthatna a globális környezeti stabilitás vonatkozásában,

- . a világ erdeinek biológiai tömege és a meglévő környezet közötti egyensúlyt folyamatosan mérni kellene,
- . az erdőségek biológiai tömegében bekövetkező változásokat jelenteni kell abban az esetben, mikor jelentős hatást gyakorolnak a környezetre.

- Az információkat a meglévő leltárakból kellene összeszedni, valamint a folyamatban lévő tevékenységekből és távérzékelő technikák által.

- Az erdővédelmi program, mely fent leírásra került, beépíthető ebbe az erőfeszítésbe, az előrehaladott technológia alkalmazása által, mint pl. műbolygók felhasználásával, melyek különböző típusu jelképeket alkalmaznak és melyek folyamatosan képesek az összes erdők felülvizsgálatára.

67./ Továbbá javasoljuk, hogy a FAO

a/ egy nemzetközi programot koordináljon az erdei tüzek, kártevők és betegségek kutatására és ezzel kapcsolatos információk kicserélésére

- A programnak magában kellene foglalnia az adatok gyűjtésének és terjesztésének módját az ebből a szempontból érzékeny területek azonosítását és a megszüntetés eszközeit, a technológiákkal kapcsolatos információk cseréjét, valamint az alkalmazott berendezések és eljárások cseréjét, kutatásokat, melyek az integrált kártevő ellenőrző és tüzeket befolyásoló témákat foglalják magukban az erdei ökológiai rendszerekre vonatkozóan, melyeket az IUFRO kell lebonyolítson, az előrejelző rendszerek létrehozását WMO közreműködésével, szemináriumok és tanulmányutak szervezését, kétoldali egyezmények megkönnyítését erdővédelmi célzattal a szomszédos országok között és a határos nemzetközi egészségügyi zárlatok kifejlesztését.

- Az erdei tüzek, kártevők és betegségek gyakran egymástól független egyedi kezelést kívánnak meg.

b/ az erdőkre és az erdő igazgatással kapcsolatos információk továbbadásának megkönnyítése

- A hasznosan kicserélhető tudás volumene korlátozott a különböző klímaövezetek és erdőtípusok között fennálló különbségek alapján.
- Az információk cseréjét ennek dacára lehetőség szerint ösztönözni kell az olyan népek között, ahol hasonló helyzetek fordulnak elő:
 - . jelentős mennyiségű ismeret kerül már most kicserélésre a fejlett ipari országok között a mérsékelt égövben.
- Az ellentétek dacára fennállnak lehetőségek az információk hasznos továbbítására a fejlődő országok részére a környezeti szempontoknak megfelelően a következő tételek esetén:
 - . néhány trópusi keményfa betakarítása,
 - . fenyő kulturák,
 - . az erdő gazdálkodási rendszerek és az igazgatás tudomány elvei,
 - . a talajok és a talaj-értelmezések az erdőgazdálkodással kapcsolatosan,
 - . az erdészeti iparok szennyező tevékenységének ellenőrzése mind a műszaki, mind a gazdasági adatokat,
 - . az erdei erőforrások kiértékelésére módszerek biztosítása mintázási technológiák, távérzékelések és adatfeldolgozás segítségével,
 - . tomboló tüzek és kártevő kitörések ellenőrzése.

C. Vadgazdálkodás, parkok és egyéb védett területek

E l s ő r é s z : Vadgazdálkodás

/Megjegyzés: Ennek a fejezetnek a tartalma korlátozásra került a vadon élő állatok életére. A vadon élő növényekkel kapcsolatos megfontolások és ajánlatok általános jellege hasonló lenne. Bár azzal is lehetne érvelni, hogy a vadállatok életének megőrzése lényegében egy nemzetközi érdek, mégis fenntartottuk a megkülönböztetést a nemzeti és a nemzetközi javaslatok között. Eltekintve magától a megőrzéstől, a vadgazdálkodással kapcsolatos esztétikai, üdülési, vagy gazdasági célok világosan párosulnak a nemzeti intézkedésekkel./

/i/ Tevékenységek megfontolása

- 68./ A vadállatok élete egy nagy értékű természeti erőforrás az emberiség részére
- Ez hozzájárul az egész természeti biológiai közösség és minden ökológiai rendszer normális működéséhez, melyektől a bioszféra egészsége és termelékenysége függ és egyben visszatükrözi magának a bioszférának az egészségét.
 - Gazdasági értéke van részben turisztikai vonzóerőként, és részben szabad ég alatti üdülési tevékenységek lebonyolítására.
 - Fehérje, nyersbőr, szőrme és egyéb állati termékek forrásként szolgál, melyek egy megfelelően magas alapon takaríthatók be, ha azokat megfelelően kezelik.
- 69./ A világ minden részében nagymértékben megnövekedett nyomás nehezedik a vadállatokra és számos faj túlélését fenyegeti, melyek jelenleg nagy és potenciális értékkel rendelkeznek.

- Az emberi népesség kibővülésével és a föld felhasználási gyakorlatokkal, melyek összeférhetetlenek a stabil vadállati természetes előfordulási helyek fenntartásával, számolnunk kell ezeknek az előfordulási helyeknek az elpusztulásával.
- A rovarirtószerek és egyéb szennyező anyagok növekvő használata fenyegeti bizonyos madárfajták létét.
- Az orvvadászat és a kereskedelmi célokra történő kihasználás néha az egyes fajokat az önfenntartás minimális szintje alá képes lecsökkenti.
- Meg kell jegyezni, hogy számos esetben a vadak élete összeférhetőnek bizonyult az emberrel és a talaj kihasználásával, vagy azt is, hogy a talaj használatával kapcsolatos módosítások néha előnyösen befolyásolják a vadak életét:
 - . számos állomány, mint például a szarvas az USA-ban, vagy a tátarantilop a SZU-ban drámai módon elszaporodott tudományos gazdálkodás következtében.

70./ A bálnák az egész emberiség részére közös tengeri erőforrást jelentenek és fontosak a tengeri környezet egészségének és stabilitásának fenntartásában

- Számos bálnafaj népessége az elmúlt néhány évtized alatt nagymértékben lecsökkent. Az IUCN könyve a Veszélyeztetett, Ritka és Kihalóban Lévő Fajok jegyzékével számos bálnafajt jegyez fel a kipusztulás veszélyének megjelölésével.
- Egyéb vízi emlősök, mint például a delfinek és a barna delfinek szintén veszélyeztetett helyzetbe kerültek a jelenleg fennálló halászati gyakorlat következtében.

71./ A vadgazdálkodást gondosan kell irányítani, mert az egy fontos erőforrás. Az állományoknak nagyoknak és annyira változatosnak kell lenni, amennyire az összeférhető az egyéb fontos föld felhasználási módokkal

- Az igazgatási politikák megfogalmazásánál hasznos különbséget tenni a veszélyeztetett, vagy a kimerült fajok között, és azok között, melyek potenciális gazdasági hasznot hajtanak.

- Fontos annak a felismerése is, hogy a vadgazdálkodás állományának zömét a szárazföldön az ember által már más célokra felhasználva találjuk.
- A vad állati erőforrások alkalmazása és megőrzése egyeztetésre kell kerüljön az emberiség ütköző tevékenységeivel úgy, hogy a maximális hosszutávú érdekek biztosításra kerüljenek.
- A vadak élete értéket jelent a turizmus, a sport és a vadászat szempontjából, mindezeket rövid határidőn belül teljes mértékben realizálni kell és hosszú időn át fenn kell tudni tartani:
 - a vad állatok nagy állománya létezik helyi, vagy körzeti alapon a viszonylagosan nem fejlett országokban, melyek gazdasági értékét még ki kell alakítani.
- A különféle vad fajták egészségét és különféleségét minden esetre gondosan meg kell védeni:
 - stabil és védett természetes előfordulási helyek kell, hogy biztosításra kerüljenek a természetes ökológiai rendszerek egy választékának túléléséhez, valamint a vad állatok túléléséhez, melyek még mindig ezek határain belül találhatók,
 - bizonyos vad állatok kért okozó hatását az emberi tevékenységekre, mint pl. a szemes termények elpusztítását és a betegségek terjesztését össze kell egyeztetni az ilyen állatok által okozott előnyökkel.
- A természetes előfordulási helyekkel kapcsolatos gazdálkodás számos megközelítést foglal magában:
 - a módosított, vagy mesterséges ilyen előfordulási helyek biztosíthatók arra a célra, hogy fokozzák a vadak állományát, a tudományos vadgazdálkodás legjobb szempontjai alapján,
 - más területeken, ahol bőségesen fordulnak elő természetes állományok természetes előfordulási helyeiket, kísérleteket lehet tenni mindkettő integritásának fenntartására.

72./ A világ minden részén lebonyolított tevékenység szükséges a vadgazdálkodás folyamatos értékeinek biztosítására.

- A vadgazdálkodás erőforrásainak világszintű leltára, beleértve az előfordulási helyeket is, előfeltétele bármilyen globális megoldásnak egy megfelelő gazdálkodás megvalósításában.

- Bár a vadgazdálkodás egy jól kifejlődött tudomány számos erősen iparosodott országban, mégis a fejlődő világban, illetőleg annak néhány részén csak gyermekcipőben jár.
- Ez különlegesen fontos, mert a vad állatok a legsebezhetőbb helyzetben a fejlődő országokban vannak, ahol:
 - . nemrég még őseredeti feltétel között éltel minden olyan szükség-szerűség nélkül, hogy alkalmazkodjanak az ember zavaró tevékenységeihez,
 - . hirtelen alávetésre kerülnek az emberi népesség eddig előzmény nélküli nyomásának.

/ii/ Javaslatok nemzeti kormányzatok fontolják meg a következő terve-
teket

73./ Minden államnak létesíteni kellene természetvédelmi területeket és egyéb védett területeket

- Ezeknek a területeknek egyenértékű bemutatásokat kellene magukban foglalni minden természetesen előforduló ökológiai rendszer-ről, mely megfelelő az érintett vad fajok térbeli és lakóhelyi követelményeinek.
- Ezeknek a területeknek az igazgatása megköveteli a természetes előfordulási helyek megértését és ismeretét, melyeket nagyon ke-
vés faj vonatkozásában ismerünk.
- Gyakran igényelnek segítséget a nemzetközi közösségtől.

74./ Az országoknak be kellene cikkelyezni és hatályba kellene léptetni olyan védő törvényeket, melyek szabályozzák a vad állatok és ter-
mékek betakarítását és piacra vitelét, annak biztosítására, hogy az állományokat nem termelik ki egy olyan fokig, mely fenyegetné
tulélésüket.

75./ A kormányzatoknak gondos ellenőrzést kellene megvalósítani azon a
területen is, mikor exotikus állatokat visznek be új területekre,
abból a szempontból, hogy megelőzzék a hazai fajok elvándolását.

- Ahol a következmények előrejelezhetők, ott az állatok áthelyezése előtt kellene a kihatásokat figyelembe venni, ahol a következmények ismeretlenek, kutatásra lesz szükség előrejelezni a környezeti hatásokat egy adott áthelyezés esetében.
- Minden országnak meg kellene fontolnia egy szakértőkből álló tanácsadó testület létrehozását, mely független volna a helyi döntésektől és amelynek lehetséges a kapcsolata a világ vadgazdálkodással foglalkozó tudományos közösségével.

76./ Módszerek a vad állatok életének kihatásainak kiértékelésére nagyméretű szervezetek építésével, a föld erdőinek kiirtásával és a földek fejlesztésével, és a föld jelenlegi használatának megváltoztatásával, melyek tanácsolhatók és alkalmazásra kellene kerüljenek.

- Bármilyen fejlesztési tervet korai tervezési állapotában kellene a jelentős kihatásokat becslések formájában figyelembe venni.
- Ahol megfelelő itt kormányközi szervezeteknek kellene ezekben az értékelésekben együttműködni.

77./ A vadgazdálkodás erőforrásainak és a természetes előfordulási helyek figyelembevételét be kellene építeni a föld felhasználási tervezési és fejlesztési munkákba, különösen tekintettel a hosszútávú megítélésekkel.

- Egy kiértékelést kellene készíteni arról, hogy a vadak élete milyen mértékben interferál a mellettük elhelyezkedő földek használati formáival, ki kellene egészíteni a fennálló felhasználási formákat extra értékek hozzáadása által, vagy pedig saját joga alapján a föld használatának egy nagyobb formájaként kellene alkalmazni.

78./ Alkalmatosságokat kellene kifejleszteni különösen a fejlődő országokban a vadak életének erőforrásain alapuló turizmus vonzására és szolgálatában.

- Nagy potenciálokat kellene elsősorban kifejleszteni a vadászati turizmus előmozdítására, majd ellenőrzésére, és ezt követően kiterjeszteni a turista ipart biztosítva a vadak élete részére a megtekintés lehetőségét és a szükséges infrastruktúrát.

- A kormányzatoknak, különösen a fejlődő országokénak, létre kellene hozni bemutatókat, természeti és vadászati programokat nagyvadak részére, melyek megfelelő állománnyal rendelkeznek.
- Az Afrikában most megvalósítás alatt álló tervezeteket ki kellene bővíteni és újakat kellene kezdeményezni Távol-Keleten, Latin-Amerikában és Ázsiában.
- Nagyfoku prioritást kellene biztosítani a következő területeknek:
 - . melyeken a föld felhasználásának jelenlegi formái nem bizonyultak kielégítőnek,
 - . földeket, melyek gyakran szegélyterületek házi állatok részére, mint amelyeket gyakran találunk száraz, vagy ellenséges klímákon.
- Több kísérleti talajkutatót kellene kezdeményezni a nagyvadak tenyésztésének biológiai és gazdasági előnyeire vonatkozóan, melyek egyben a fehérjék legeredményesebb előállítói, a jövőbeni tevékenységek alapjaként.
- Eszközöket kellene megvizsgálni és alkalmazni a gyakran előforduló technikai nehézségek megoldására s a vadhus betakarítása, feldolgozása és piacrahozatala terén:
 - . A bemutató félüzemi sémákat a nagyvadak kereskedelmi kihasználására, melyek jelenleg Zambiában és Kenyában folyamatban vannak, ki kellene terjeszteni.

79./ Kutatások szükségesek a természetes előfordulási helyek követelményeivel kapcsolatban.

- Ez számos probléma megoldásához fog hozzájárulni, idesorolva azokat a fajtákat, melyeket a kihalás veszélye fenyeget, és azokat, melyek állománya túlnépesedett.
- Ez meg fog felelni a szükségleteknek a produktív husgazdálkodás ismeretei területén.
- Hozzásegít majd a területek optimális méreteinek meghatározásához és a fajok nagy különbözőségének biztosításához.
- A kutatásoknak magukban kellene foglalni olyan módszereket, melyek alkalmasak a növényi és az állati közösségekben bekövetkező változások és az állati betegségekbeniek kiértékelésére.

- Jelentős tanulmányozást követel meg az állatállomány és a föld egyéb felhasználási formáinak kölcsönhatása.

80./ A kormányzatoknak kezdeményezni, vagy kibővíteni kellene az alkalmazott kutatási tervezeteket a kölcsönhatások kiértékelésére az erdő és a vadászterületgazdálkodása és a vad állományok között.

- Az erdő és a vadászterületi gazdálkodások gyakorlatainak különböző kombinációi és a vad fajok vizsgálata volna szükséges azon helyzetek felismerésére, melyben kiegészíti a másoknak az értékét.

/iii/ Javaslatok nemzetközi tevékenységekre

Javasoljuk, hogy a főtitkár tegye meg a következő lépéseket:

81./ Biztosítani azt, hogy a szennyeződések hatását a vadak életére figyelembe vették, ahol lehetséges, környezeti figyelő szolgálati rendszerekkel.

- Különleges figyelmet kell szentelni a vadak azon fajainak, melyek indikátorokként szolgálhatnak:
 - . más fajok jövőbeni jelentős környezeti zavaraihoz,
 - . egy végleges hatáshoz az emberi népességre.

82./ Biztosítsák, hogy megvalósításra kerüljön egy program a jelenlegi adatgyűjtési eljárások kibővítésére, valamint a vadállomány erőforrásainak összes gazdasági értékének felbecsülésére

- Az ilyen adatok megkönnyítenék a figyelő szolgálat feladatát, melyben az állatok jelenlegi helyzetükben veszélyeztetve vannak kereskedelmi értékük miatt, és kimutatná a nemzetek kérdéseire erőforrásaik értékét.
- Egy ilyen programot kellene kidolgozni a jelenlegi FAO erőfeszítésekről és könnyen elképzelhető, hogy ezek eredménye egy vadgazdálkodási statisztikai évkönyvet fog eredményezni.

83./ Biztosítsák azt, hogy a megfelelő Egyesült Nemzetek szervezetei együttműködjenek a kormányzatokkal a fejlődő országok viszonylatában, hogy rövid ideig tartó gyakorlati tanfolyamokat hozzanak létre a vadgazdálkodás oktatására.

- Ezen a területen az elsőbbséget olyan társalgási tanfolyamoknak kellene biztosítani, melyeket rokonszakmák területén képzett személyzet részére tartanak, mint pl. erdészet, vagy állattenyésztés.
- Különleges figyelmet kell szentelni a körzeti gyakorlati iskolák létesítésére és fenntartására technikai szinten.

84./ Továbbá javasolt, hogy a kormányzatok szenteljenek figyelmet a nemzetközi konvenciók és megállapodások becikkelyezésére a nemzetközi vizekben élő fajok védelmére, valamint azok védelmére, melyek egyik országból a másikba költöznek.

- Egy szélesesen megalapozott konvenciót kellene létrehozni, mely egy megfelelő keretet biztosítana jellemzők alapján a vadgazdálkodás szabályozására, és így megállapodás alapját képezhetné és az erőforrások túlságos kihasználásának vonatkozásában, melyeket az aláíró államok határoznak meg.

85./ Javasolt az, hogy a kormányzatok hajlandók legyenek megállapodásokat kötni a javasolt konvenciók szerint a vadon élő állatok és növények bizonyos fajainak exportja, importja és tranzitálása tekintetében.

/Megjegyzés: Ezt a témát részleteiben a IV.sz. vizsgálati terület című szakaszban tárgyaljuk./

86./ Javasolt az, hogy a kormányzatok egyezzenek meg a nemzetközi bálnavadászati bizottság megerősítésében és fontolják meg egy nemzetközi megállapodás megkötését, mely tíz éves moratóriumot biztosítana a kereskedelmi bálnavadászati területén.

M á s o d i k r é s z : Parkok és egyéb védett területek

/i/ Megfontolások a tevékenységekre vonatkozóan

87./ A nemzeti parkok és a hasonló védett területek célja az, hogy örök időkre védelmet biztosítsanak azon területek részére, melyek kiválóan képviselik az ember örökségének szépségét és változatosságát.

- Ezek a területek magukban foglalják:

- . a föld széles sávjait, melyek a vadak és természetes előfordulási helyeik védelmében kerültek elkülönítésre,
- . nagy természeti szépséggel rendelkező területek, vagy egyedi érdekességek,
- . területek, melyek a növényi, vagy az állati élet ritka előfordulásait mutatják be,
- . területeket, melyek szokatlan geológiai képződményeket mutatnak,
- . történelmi és történelem előtti érdeklődésre számot tartó helyeket,
- . területeket, melyek a tudományos kutatás és tanulmányozás szempontjából különleges fontosságú ökológiai rendszereket tartalmaznak,
- . területeket, melyek a bioszféra szükségleteit elégítik ki.

- Ezek a területek szolgálják a következő különleges célok egy bizonyos itt megemlített részét:

- . néhány ezek közül felüdülést biztosít az emberek nagy száma részére, anélkül, hogy komolyan különbözne a természetes értékeitől,
- . bizonyos célzat annak érdekében, hogy megőrizzük őseredeti szépségüket a nagyobb korlátozások segítségével,
- . más /szigorúan természetvédelmi/ területek kizárólag a tudományos kutatás céljait szolgálják, mint viszonylag zavartalan környezetekben,
- . ismét más területek mintegy tartályát kívánják biztosítani a genetikai anyagoknak a szervezetek egy spektrumában, melyek a talaj és a klimatikus körülmények egy speciális tartományához alkalmazkodtak.

88./ A védett területek kiterjesztésének szükségyszerűsége számos országban akuttá vált.

- Számos nagy turisztikai értékű nemzeti parkot árasztottak el az egyre növekvő számú turisták és így ezek a parkok nem kielégítő és nem megfelelő tervezés és irányítás miatt szenvednek:
 - . az ilyen parkok, különösen a fejlődő országokban nagyobb bevételi forrást képviselnek, melyet szabad volna kockázatnak kintenni, ha azok értékükből veszítve leromlanának.
- Értékes vadász területeket fenyegetnek védettségük és felhasználásuk tekintetében végzetes nyomások:
 - . a károkozás gyakran a megértés, vagy az érdeklődés hiányából ered, különösen néhány fejlődő országban, amennyiben nem veszik figyelembe az ilyen vadász területek értékét,
 - . az értékvesztés gyakran az ismeretek hiányából ered, vagy politikai, vagy gazdasági megfontolásokból, melyek rendszerint gátolják, vagy késleltetik a megkövetelt tevékenység végrehajtását, míg a parkok csak papíron léteznek,
 - . növekszik az ilyen értékleromlási lehetőség azokban az esetekben, amikor egy park, vagy egy egyébként védett terület két, vagy több ország területén oszlik meg.

89./ A jelenleg a világon fennálló védett területeket olyan széles körben kell kibővíteni, amennyire csak lehetséges.

- Erőfeszítéseket kell tenni összeegyeztetni a robbanásszerűen szaporodó népesség nyomását mint turizmus, mind városlakó tekintetében, akik egyre növekvő mértékben fordulnak menedékek megszerzésére.
- Olyan sok reprezentatív minták kell az ökológiai rendszerekből védelem alá venni, amennyit csak lehetséges, mielőtt azok elkerülhetetlenül eltűnnek, tanulmányozás, hivatkozások, fajok megőrzése és jövőbeni tudományos szükségletek kielégítése céljaira.
- A nemzeti parkok politikája jelentős mértékben meg fog változni a gazdasági fejlődés állapotának megfelelően.

- 90./ A védett területeket meg kell tervezni és azokat úgy kell vezetni, hogy maximumát ériék el jelenlegi és jövőbeni értéküknek.
- Az üdülési és turisztikai források maximális felhasználását kell biztosítani, míg ugyanakkor minden védett terület teherbíró képességét gondosan kell figyelembe venni.
 - Új parkok fejlesztésének mértéke és aránya meghatározást igényel, olyan mértékben, hogy megóvjuk ezt a lehetséges környezeti problémák elől:
 - . mindenesetre ezeket a parkokat úgy lehet igazgatni, hogy súlyos igénybevételnek is megfeleljenek.

/ii/ Javaslatok nemzeti tevékenységekre

Javasoljuk, hogy a nemzeti kormányzatok vegyék figyelembe a következő tervezeteket:

- 91./ A kormányzatoknál mindenütt, ahol lehetséges tartalékolni kell vadaskerteket.
- Az ilyen tevékenységeket az olyan politikának kellene irányítania, melyek biztosítják a turizmus és az üdülés szükségleteit, valamint védelmet nyújtanak a reprezentatív ökológiai rendszernek.
- 92./ A kormányzatoknak részt kellene venni a kutató munkákban a parkok igazgatását illetően, különös hangsúllyal a következőkre:
- Az egyedi ökológiai rendszerek üdüléssel kapcsolatos teherbírását kiértékelve kell ezt követően azoknak parkká történő fejlesztését kívánatos arányban és mértékben meghatározni.
 - Meghatározni az optimális használatot a különböző védett területek vonatkozásában, beleértve a megfelelő övezetek kialakítását egy típusu, vagy többszörös felhasználásra.
 - Azonosítva a legalkalmasabb eszközöket a szervezésre és nagy számú emberek kezelésére a védett területeken belül.
- 93./ A kormányzatoknak meg kellene nevelni népeiket a védett területek értékének és céljának megismerésére és alkalmazni kellene olyan

terv eszközöket, melyek lehetővé teszik a parkok oktatási eszközként való felhasználását.

- Azt a felfogást, hogy "a parkok a nép hasznára és szórakozására vannak" széles körben terjeszteni kellene, különösen a fejlődő államokban.
- Az oktató jellegű turisztikát elő kellene mozdítani a védett területek szolgáltatásai között.

94./ A kormányzatoknak meg kellene gyorsítani az üdülési eszközök fejlesztését a városi területeken belül, vagy azok mellett.

- Az ilyen tevékenységek csökkentenék a túlságosan igénybevett nemzeti parkokra gyakorolt nyomást.
- A tájjellegű rendszabályok tervezése, mint például az új lakóterületi házcsoportok kifejlesztése és a szennyezett vizek fertőtlenítése hangsúlyozható ki.

/iii/ Nemzetközi tevékenységekre szóló javaslatok

95./ Javasolt, hogy a kormányzatok és a főtitkár különleges figyelmet fordítsanak a begyakorlási és oktatási körülményekre.

- Magas szintű kiképzést kell létesíteni és fenntartani:
 - . nemzeti parkok tervezése és igazgatása integrált szempontjain felül az erdészeti kurzusokban, vagy egyéb tárgyak oktatásában, különleges iskolai fokozatokat kellene biztosítani az ilyen parkok kezelésére,
 - .. a parkigazgató szokványos erdészeti, vagy geológiai alapkiképzését kell kiszélesíteni egy integrált megközelítés formájára.
- . Egyetemi, vagy főiskolai kurzusokat kellene megvalósítani a természetű erőforrások felhasználására, melyek hozzáférhetőek kell legyenek legalább minden kontinens egy nagyobb egyetemén.
- Létesíteni kell olyan iskolákat, melyek középfokon nyújtanak kiképzési lehetőséget a nemzeti parkok igazgatására, és melyeket a berendezések létesítésekor, vagy azok bővítésekor kellene speciálisan Latin-Amerikában és Ázsiában látogatni.

96./ Továbbá javasolt, hogy a főtitkár tegyen lépéseket annak érdekében, hogy:

Biztosítsa, hogy egy megfelelő mechanizmus létezzen a parkok törvényhozására és tervezésére és igazgatási módjára vonatkozóan az információk szolgáltatása formájában, valamelyik iparilag fejlett országban kialakítva, mely azután modellként szolgálhatna, hogy bármelyik érdeklődő fejlődő ország részére rendelkezésre álljon.

97./ Biztosítsák azt, hogy az Egyesült Nemzetek megfelelő szervezetei segítsék a fejlődő országokat megszervezni a látogatók áramlását védett területeikre, oly módon, hogy összeegyeztessék egymással a jövedelmet és a környezeti megfontolásokat.

98./ Ugyancsak javasolt az, hogy a kormányzatok:

a/ lépéseket tegyenek a megosztott tulajdonu védett területek igazgatásának koordinálására és kooperatív működésére

- Megegyezőseket kell elérni, olyan szempontok tekintetében, mint az örök jogait illetően az orvvadászok követésére a nemzetközi határokon át, kölcsönös törvényhozásra, őrzési rendszerekre, információ cserékre, kutatási tervezetekre, együttműködésre a tüzesetek elleni rendszabályokban, növényi és állati ellenőrzésekre, halászati szabályozásokra, ősszeírásokra, turistaforgalomra és határ formalitásokra.

b/ hajlamosak legyenek megegyezni a javasolt konvenciók alapján bizonyos szigetek fenntartására tudományos célokra és a világ örökségének megóvására.

c/ Lépéseket tenni arra vonatkozóan, hogy tartalékolni lehessen az olyan területeket, melyek nemzetközi jelentőségű ökológiai rendszereket képviselnek nemzetközi megegyezések védelme alatt.

99./ Javasolt, hogy az érdekelt kormányzatok - melyek azt még nem tették meg - aláírják és ratifikálják a konvenciót és nemzetközi jelentőségű nedves területek konzerválására, melyet a Ramsar-i /Irán/ konferencián hagytak jóvá.

